

RJEŠENJA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ **POVIJESTI**
U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024. (2. rok)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	C
2.	B
3.	A
4.	C
5.	A
6.	D
7.	B
8.	D
9.	C
10.	D
11.	C
12.	D
13.	C
14.	C
15.	A
16.	B
17.	A
18.	D
19.	B
20.	A
21.	A
22.	C
23.	D
24.	A
25.	B
26.	D
27.	B
28.	A
29.	B
30.	D
31.	A
32.	D
33.	B
34.	A
35.	B
36.	A
37.	B

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
38.	B
39.1.	C
39.2.	B
40.1.	A
40.2.	B
41.1.	A
41.2.	B
42.1.	A
42.2.	C
43.1.	A
43.2.	D
44.1.	A
44.2.	D
45.1.	C
45.2.	D
46.1.	B
46.2.	D
47.1.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <p>Nakon što je početkom Drugoga svjetskog rata Njemačka osvojila Poljsku, Dansku, Norvešku i zemlje Beneluxa, nacisti su se okrenuli svojem glavnom cilju u kampanji iz 1940. godine, Francuskoj. Ta je država bila uvjerena da je sigurna iza obrambene Maginotove linije, ali nije računala na njemački prodor preko Ardena gdje je bila najslabija. Brzi njemački prodor doveo je do raspada francuskih vojnih linija te je ubrzo bilo jasno da je svaki daljnji otpor uzaludan. Italija je također pokušala iskoristiti situaciju pa je upala u južnu Francusku, ali uz neznatan uspjeh.</p> <p>Francuska je kapitulirala, bila je prisiljena zatražiti primirje, a zemlja je podijeljena. Sjeverni i zapadni dijelovi Francuske su okupirani, a od ostaloga dijela zemlje stvorena je marionetska država Višijevska Francuska. Jedina preostala država koja je pružala aktivni otpor Njemačkoj bila je Velika Britanija. Na čelu Velike Britanije došlo je do promjene vlasti kada je premijera Chamberlaina zamijenio Winston Churchill koji je imao iskustvo ratovanja iz Prvoga svjetskog rata.</p> <p>Hitler je prvo ponudio Velikoj Britaniji mirovnu ponudu, ali je to Churchill odbio. Zbog toga je Adolf Hitler naredio planiranje invazije na Britaniju, poznato kao operacija Morski lav.</p> <p>Kako bi se ta invazija uopće mogla ostvariti, bilo je potrebno pobijediti britansku mornaricu i zrakoplovstvo. Bio je to početak bitke za Britaniju. Tijekom ljeta i jeseni 1940. godine došlo je do velikih zračnih bitaka između britanskih i njemačkih snaga koje su razarale britanske gradove te industrijska i vojna postrojenja. Zbog žestokoga britanskog otpora sredinom rujna 1940. godine bilo je jasno da Nijemci nisu uspjeli poraziti britanske snage. Hitler je zato</p>

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p>naredio odgađanje planirane invazije. Njemačke snage od tada su provodile takozvanu <i>blitz</i> kampanju koja se sastojala od zračnih udara na britanske gradove.</p> <p>Tijekom toga razdoblja došlo je do daljnjega približavanja Njemačke, Italije i Japana koje su u rujnu 1940. sklopile Trojni pakt, savez usmjeren k uspostavi novoga svjetskog poretka. Te su države neformalno nazvane sile Osovina (Osovina Rim-Berlin-Tokio), a u to su vrijeme bile na vrhuncu svoje moći i provodile su ekspanziju. Japan je svoj interes imao u istočnoj Aziji gdje je osvojio veliki dio teritorija, a Njemačka i Italija su u to vrijeme djelovale u Europi gdje su i ostvarile najveće teritorijalne dobitke.</p> <p>Takva je situacija predstavljala prijetnju za globalnu sigurnost, što se sa sve većom zabrinutosti promatralo iz neutralnih Sjedinjenih Američkih Država. Još u travnju 1941. sastali su se predstavnici SAD-a, Velike Britanije i njezinih dominiona kako bi dogovorili obranu i zaštitu svojih interesa. U travnju i srpnju iste godine suradnja se nastavila, prvo izjavom o nastavku ratnih napora protiv osovinskih sila, a zatim i britansko-sovjetskim sporazumom o međusobnoj suradnji.</p> <p>Suradnja SAD-a i Velike Britanije neizravno je počela i prije izravnoga američkog uključenja u rat (napad na Pearl Harbor u prosincu 1941. godine). Američki predsjednik Franklin D. Roosevelt otvoreno je iskazivao svoja antifašistička stajališta, a pomoć Ujedinjenomu Kraljevstvu u hrani i oružju pružao je najviše kroz Zakon o zajmu i najmu.</p> <p>Najvažniji doneseni dokument bila je u izvoru navedena Atlantska povelja iz kolovoza 1941. godine. Tom su poveljom britanski premijer i američki predsjednik javno obznanili zajedničke ciljeve u borbi protiv osovinskih zemalja, ali i donijeli odluke o poslijeratnome uređenju svijeta.</p> <p>Početkom 1942. godine na Washingtonskoj konferenciji veliki je broj država, među kojima i Sovjetski Savez, prihvatio načela Atlantske povelje, što je dovelo do stvaranja antifašističke koalicije.</p> <p>Najvažnije točke te povelje, kao i cijele koalicije, bile su poštivanje univerzalnih vrijednosti. Među tim vrijednostima najviše se ističu: prekid nasilnih teritorijalnih promjena, poštivanje prava naroda na izbor vlasti i oblika vladavine, stvaranje uvjeta za gospodarski napredak, podizanje životnoga standarda stanovnika i uspostava svjetskoga sustava sigurnosti.</p>
47.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <p>Slikovni prilog bio je prvenstveno namijenjen stanovništvu Velike Britanije i SAD-a. Također, izvor je bio namijenjen i stanovništvu svih država ugroženih od nacizma i fašizma. Izvor je mogao biti namijenjen vlastima i stanovništvu sila Trojnoga pakta kako bi im pokazao jedinstvo država antifašističke koalicije.</p> <p>Svrha slikovnog priloga bila je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspostava vojne i gospodarske suradnje SAD-a i Velike Britanije • osiguranje mira u svijetu • poticanje ugroženih i pokorenih država na otpor nacizmu i fašizmu. • usvajanje zajedničkih ciljeva u vezi s uređenjem svijeta.

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p>Poruke slikovnog priloga bile su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konačan je cilj pobjeda u ratu • antifašističke države ujedinjene su u borbi protiv neprijatelja • nakon rata stvorit će se temelji za dugoročni mir i stabilnost u svijetu • uspostaviti će se pravedni svjetski poredak temeljen na poštivanju univerzalnih vrijednosti poput mira, ravnopravnosti naroda i zaštiti ljudskih prava.
47.3.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SAD i Velika Britanija ne traže nikakvo teritorijalno ili drugo povećanje • svaka teritorijalna promjena mora biti u skladu sa slobodno izraženom voljom naroda • narodi imaju pravo izabrati oblik vladavine po svojoj volji • pravo na odabir vladavine treba vratiti svima kojima je bilo silom oduzeto • uspostava mira nakon uništenja nacističke vladavine • osiguranje opstanka ljudi slobodnih od straha i oskudice • narodi svijeta moraju se odreći primjene sile • uspostava širokoga i stalnoga sustava opće sigurnosti • razoružanje naroda opasnih po mir u svijetu.